

2. Charakteristika navržených variant vymezení venkova

Pro účely této pilotní publikace bylo zvoleno šest způsobů vymezení venkovského prostoru, přičemž je na čtenáři, aby sám posoudil, která z těchto variant mu nejvíce vyhovuje. Autoři publikace si plně uvědomují, že žádná z těchto variant není ideální a každá varianta má svá negativa. Jednotlivé varianty jsou spíše příspěvkem do diskuse na téma vymezení venkovského prostoru než ambicí najít jediný správný způsob řešení této problematiky. **Vymezení bylo provedeno na úrovni obcí.** Všechny varianty vycházejí z počtů obyvatel, ploch a statutů obcí k 1.1.2007.

Jednotlivé varianty byly definovány následovně:

1. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu osídlení, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

2. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km²

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty jsou vybrány pouze řídké osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

3. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km²

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty zalidnění u obcí ve velikostní skupině mezi 1000 a 3000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km² na 150 obyvatel/km².

4. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města³

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

5. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města⁴

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

6. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou jednak obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikovaná s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov. Jejich přehled je uveden v následující tabulce.

Seznam měst, hraniční silniční vzdálenosti a počet obcí v příměstských zónách (varianta 6)¹⁾

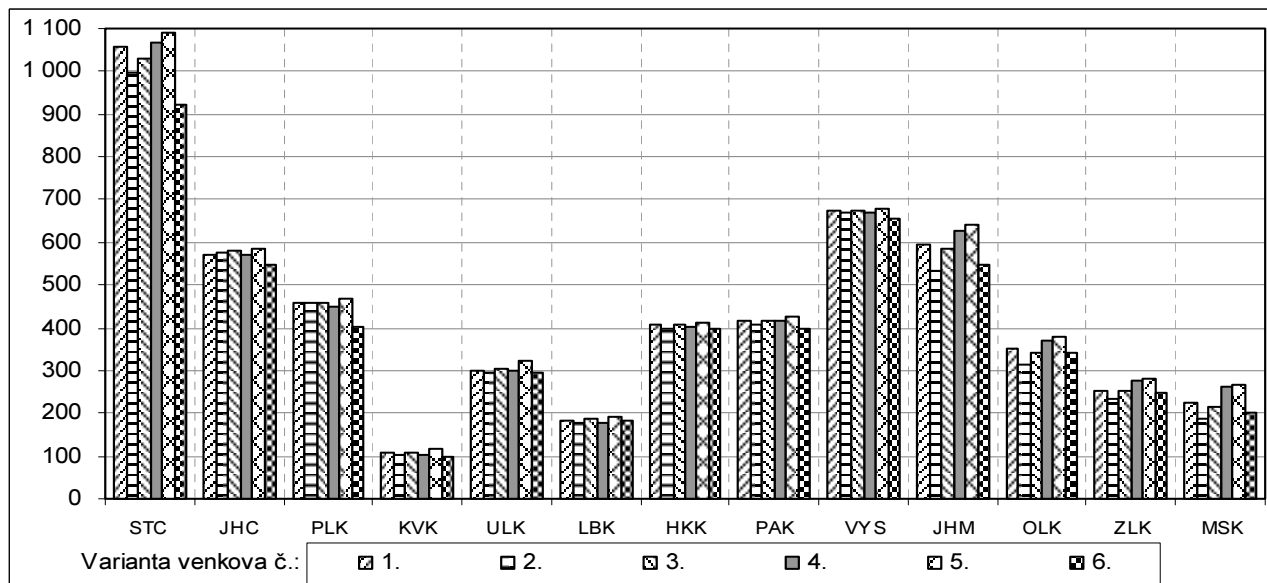
Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí
Praha	30	160	Ústí nad Labem	10	8	Olomouc	10	17
Brno	20	58	Liberec	10	5	Zlín	10	4
Ostrava	20	46	Hradec Králové	10	8	Jihlava	10	18
Plzeň	20	71	Pardubice	10	27	Karlovy Vary	10	10
České Budějovice	10	30						

¹⁾ Počty obcí jsou včetně krajských měst (jader jednotlivých zón).

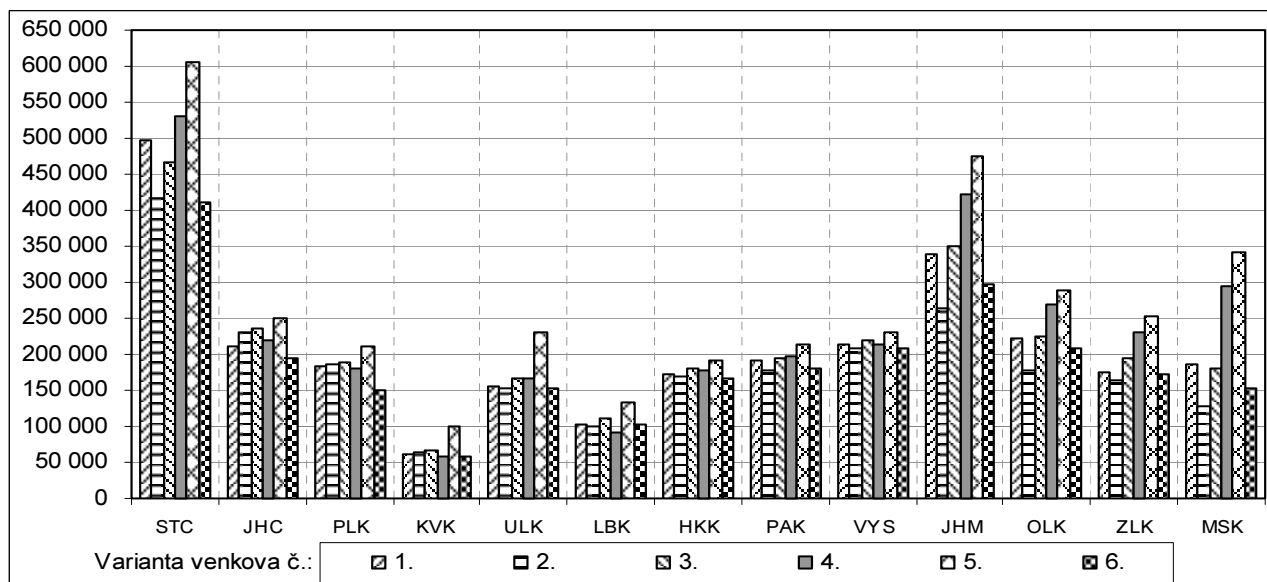
³ Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

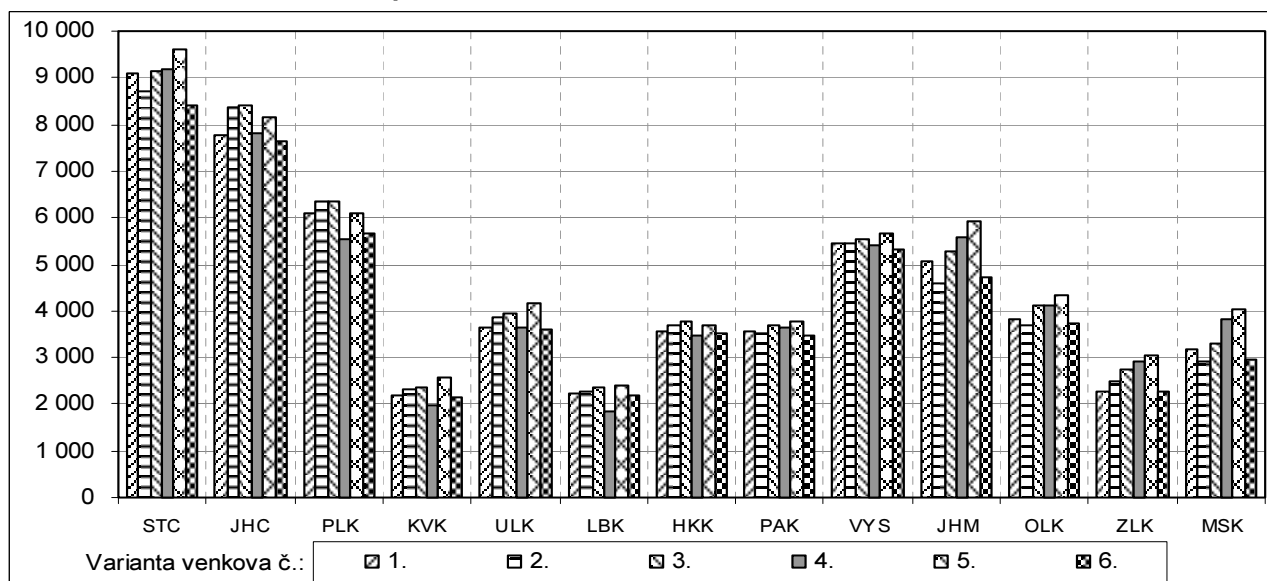
Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Graf 2.2 Počet obyvatel venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Graf 2.3 Rozloha venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Pro jednotlivé varianty byly zpracovány kartogramy a tabulky se základními ukazateli osídlení v kraji i celé České republice, které zobrazují, jak se hodnoty těchto charakteristik mění s ohledem na různá vymezení venkovského prostoru.

Pokud budeme vycházet z námi navržených variant, žije v **České republice** na venkově zhruba 2,4 až 3,5 mil. obyvatel, což je něco mezi 23,7 a 34,3 % celkové populace. Venkovský prostor však zabírá přibližně 70,5 až 80,6 % celkové plochy České republiky a počet venkovských obcí dosahuje 83,7 až 93,8 % z celkového počtu obcí. Co se týče jednotlivých variant, nejvyšší počet obyvatel byl do oblasti venkova zařazen v 5. variantě (3 523,5 tis. obyvatel) a nejnižší ve 2. variantě (2 442,5 tis. obyvatel). Nejvyšší výměru venkovského prostoru a počet obcí v něm vykazuje 5. varianta (6 353 tis. ha a 5 860 obcí); naproti tomu do 6. varianty bylo zařazeno pouze 5 233 obcí s celkovou výměrou 5 563 tis. ha.

Ve Zlínském kraji dle jednotlivých variant vymezení žije na venkově 163 147 obyvatel (2. varianta) až 253 411 obyvatel (5. varianta), což představuje 27,7 % až 43,0 % obyvatel kraje. Ve všech variantách je vždy podíl obyvatel ve venkovském prostoru vyšší než na republikové úrovni, přitom maximální rozdíl je ve variantě 4 (9,4 procentního bodu), minimum ve variantě 1 (3,2 procentního bodu). Výměra vymezeného venkova je 226 128 ha (6. varianta) až 303 792 ha (5. varianta), což představuje 57,1 % až 76,6 % celkové plochy kraje; Zlínský kraj tak dosahuje hodnot o 1,5 až 16,0 procentního bodu nižších než je podíl venkovského prostoru v celé republice. Z celkového počtu 304 obcí jich lze 235 (2. varianta) až 279 (5. varianta) považovat za venkovské. Podíl venkovských obcí je tedy 77,3 % až 91,8 % a je o 0,9 až 8,4 procentního bodu nižší než je podíl venkovských obcí podle příslušných variant v České republice.

Ve Zlínském kraji bylo při vymezování venkova dosaženo minim a maxim ve stejných variantách jako v případě celé České republiky. Maximální hodnoty všech ukazatelů byly zjištěny v 5. variantě, minimální hodnoty pak u ukazatele počet obcí a počet obyvatel ve druhé variantě, podíl rozlohy venkovského prostoru byl nejnižší ve variantě 6. Z úrovně sledovaných ukazatelů při vymezení venkova je zřejmé, že Zlínský kraj lze považovat za více venkovský než celé území České republiky díky nadprůměrným podílům venkovského obyvatelstva. Podíl venkovských obcí a jejich rozlohy jsou ve všech variantách pod celorepublikovým průměrem.

Varianty venkovského prostoru podle počtu obcí, obyvatelstva a velikosti území

stav k 1.1.2007

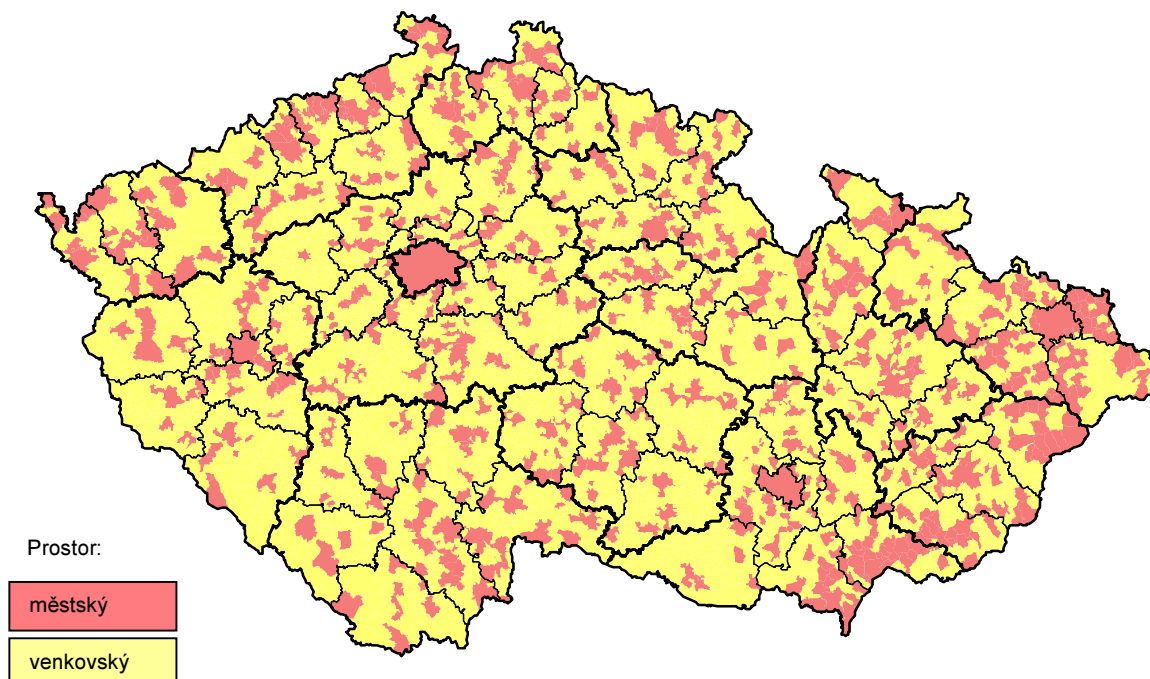
		Celkem	v tom varianta venkovského prostoru					
			1	2	3	4	5	6
			obce do 2 tis. obyvatel	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km ²	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km ²	obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města	obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem	obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst
		Česká republika						
Počet obcí	celkem	6 249	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860	5 233
	v %	100,0	89,6	85,7	89,0	91,1	93,8	83,7
Počet obyvatel	celkem	10 287 189	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510	2 455 997
	v %	100,0	26,4	23,7	27,1	29,7	34,3	23,9
Výměra (ha)	celkem	7 886 702	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170	5 563 165
	v %	100,0	73,5	73,8	77,4	74,7	80,6	70,5
		Česká republika bez hlavního města Prahy						
Počet obcí	celkem	6 248	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860	5 233
	v %	100,0	89,7	85,7	89,0	91,1	93,8	83,8
Počet obyvatel	celkem	9 099 063	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510	2 455 997
	v %	100,0	29,8	26,8	30,6	33,5	38,7	27,0
Výměra (ha)	celkem	7 837 093	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170	5 563 165
	v %	100,0	74,0	74,3	77,9	75,2	81,1	71,0
		Zlínský kraj						
Počet obcí	celkem	304	252	235	255	274	279	250
	v %	100,0	82,9	77,3	83,9	90,1	91,8	82,2
Počet obyvatel	celkem	589 839	174 369	163 147	195 466	230 371	253 411	172 503
	v %	100,0	29,6	27,7	33,1	39,1	43,0	29,2
Výměra (ha)	celkem	396 354	227 879	249 317	276 029	290 067	303 792	226 128
	v %	100,0	57,5	62,9	69,6	73,2	76,6	57,1

2.1. Varianta 1

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu osídlení, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

Česká republika – varianta 1

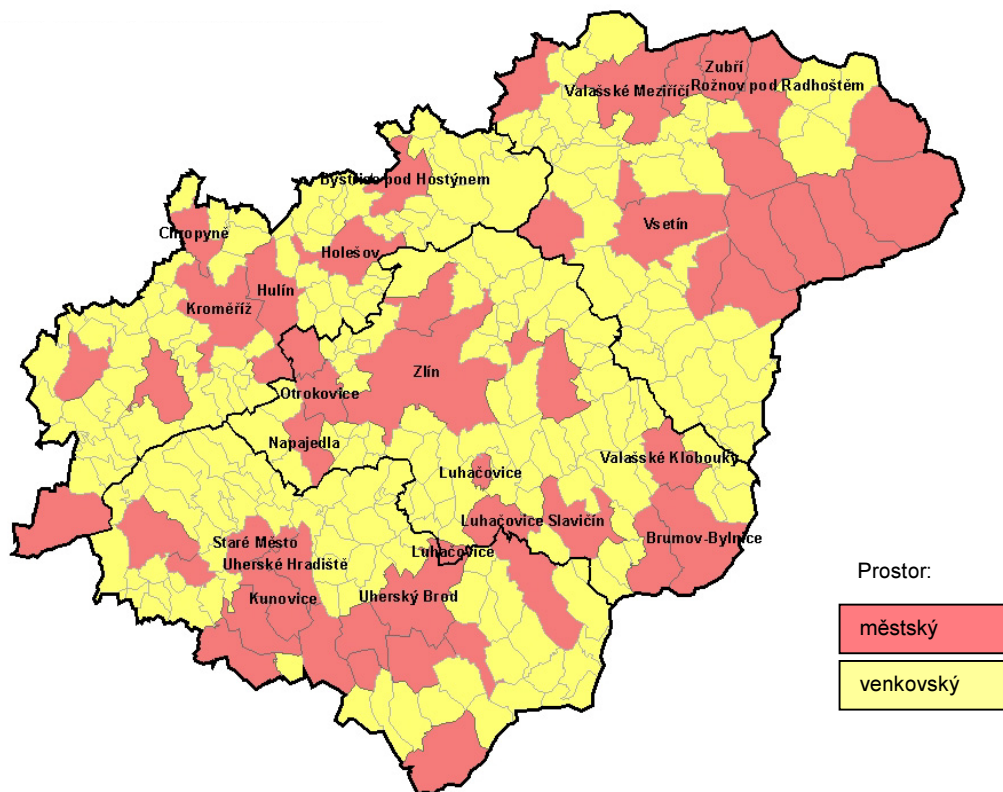
Tab. 2.1 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 1

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 602	89,6	10 287 189	2 714 859	26,4	7 886 702	5 795 824	73,5
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 602	89,7	9 099 063	2 714 859	29,8	7 837 093	5 795 824	74,0
Středočeský	1 146	1 058	92,3	1 175 254	498 325	42,4	1 101 473	909 560	82,6
Jihočeský	623	573	92,0	630 006	212 335	33,7	1 005 688	777 575	77,3
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	182 858	33,0	756 108	610 514	80,7
Karlovarský	132	106	80,3	304 602	62 248	20,4	331 455	219 200	66,1
Ústecký	354	301	85,0	823 265	154 354	18,7	533 453	364 867	68,4
Liberecký	215	184	85,6	430 774	103 982	24,1	316 296	221 795	70,1
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	173 005	31,5	475 838	356 025	74,8
Pardubický	451	418	92,7	507 751	192 283	37,9	451 859	357 858	79,2
Vysočina	704	673	95,6	511 645	214 362	41,9	679 563	546 035	80,4
Jihomoravský	673	593	88,1	1 132 563	338 768	29,9	719 630	505 388	70,2
Olomoucký	398	353	88,7	639 894	221 162	34,6	526 677	381 745	72,5
Zlínský	304	252	82,9	589 839	174 369	29,6	396 354	227 879	57,5
Moravskoslezský	299	227	75,9	1 249 290	186 808	15,0	542 698	317 384	58,5

Zlínský kraj – varianta 1

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

Venkovský prostor definovaný jako soubor obcí do 2 000 obyvatel zahrnuje ve Zlínském kraji 252 obcí s rozlohou 2 279 km², ve kterých žije 174 tis. obyvatel. Z porovnání takto vymezeného venkovského prostoru s ostatními variantami ve Zlínském kraji vyplývá, že v této variantě je počet obyvatel a obcí třetí nejmenší, rozloha venkovského prostoru je pak druhá nejmenší.

V porovnání s průměrem České republiky (bez Hl. města Prahy) je podíl obcí do 2 000 obyvatel v kraji na celkovém počtu obcí nižší o 6,8 procentního bodu, u ukazatele podílu rozlohy je maximální rozdíl ze všech variant (podíl je nižší o 16,5 procentního bodu). Pouze v této variantě je podíl obyvatel nižší (o 0,3 procentního bodu), v ostatních variantách vždy převyšuje republikovou úroveň (bez Hl. města Prahy).

Při mezikrajském srovnání je v této variantě v kraji nejmenší podíl rozlohy venkovského prostoru (57,5 %), naopak největší je v kraji Středočeském (82,6 %). Podíl obcí zahrnutých do venkovského prostoru 82,9 % je 3. nejmenší a podíl obyvatel pak 5. nejmenší (29,6 %). Nejvyšší podíl venkovských obcí se pak nachází v kraji Vysočina (95,6 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (75,9 %), ve kterém žije na území venkovského prostoru i nejnižší podíl obyvatel (15,0 %). Relativně nejvíce obyvatel mají venkovské obce Středočeského kraje (42,4 %).

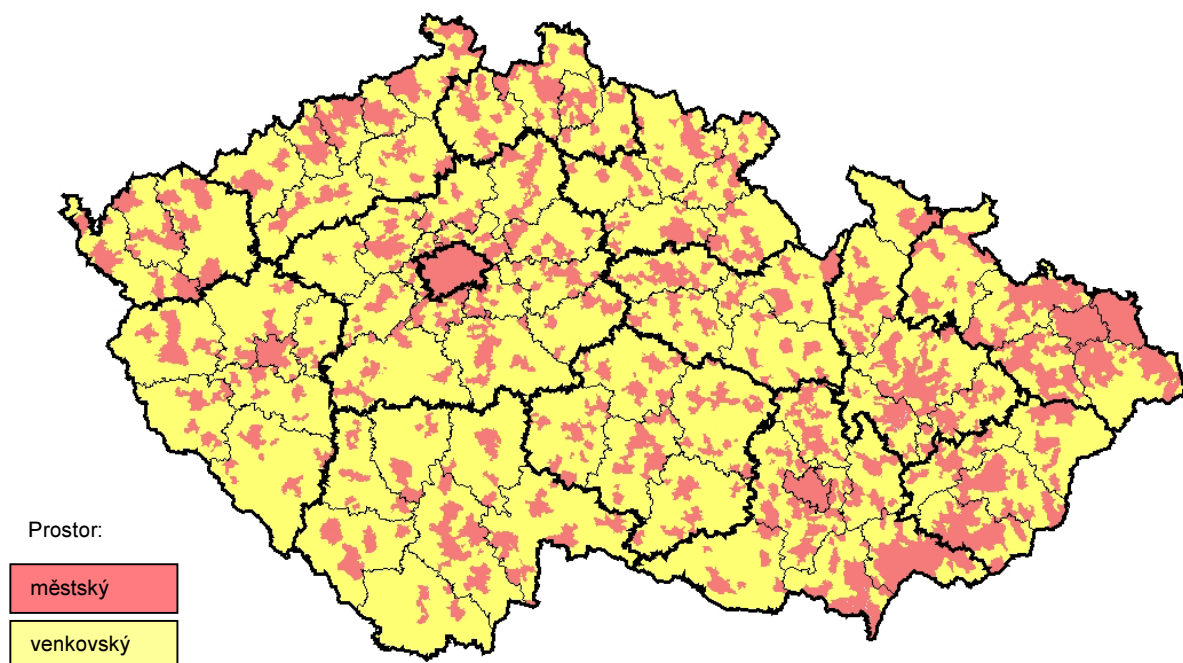
Do městského prostoru bylo v této variantě zařazeno všech 30 měst kraje, a navíc 22 obcí, z nichž největší počet obyvatel má Strání - 3 716. Více než 3 tis. obyvatel mají další tři obce a stanovenou hranici 2 tis. obyvatel o více než 500 obyvatel převyšují 4 obce. Nejmenší obcí počtem obyvatel i rozlohou, která byla zařazena do městského prostoru, je Jablůnka v okrese Vsetín (2 003 obyvatel a 821 ha).

2.2. Varianta 2

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km²

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty jsou vybrány pouze řídce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

Česká republika – varianta 2

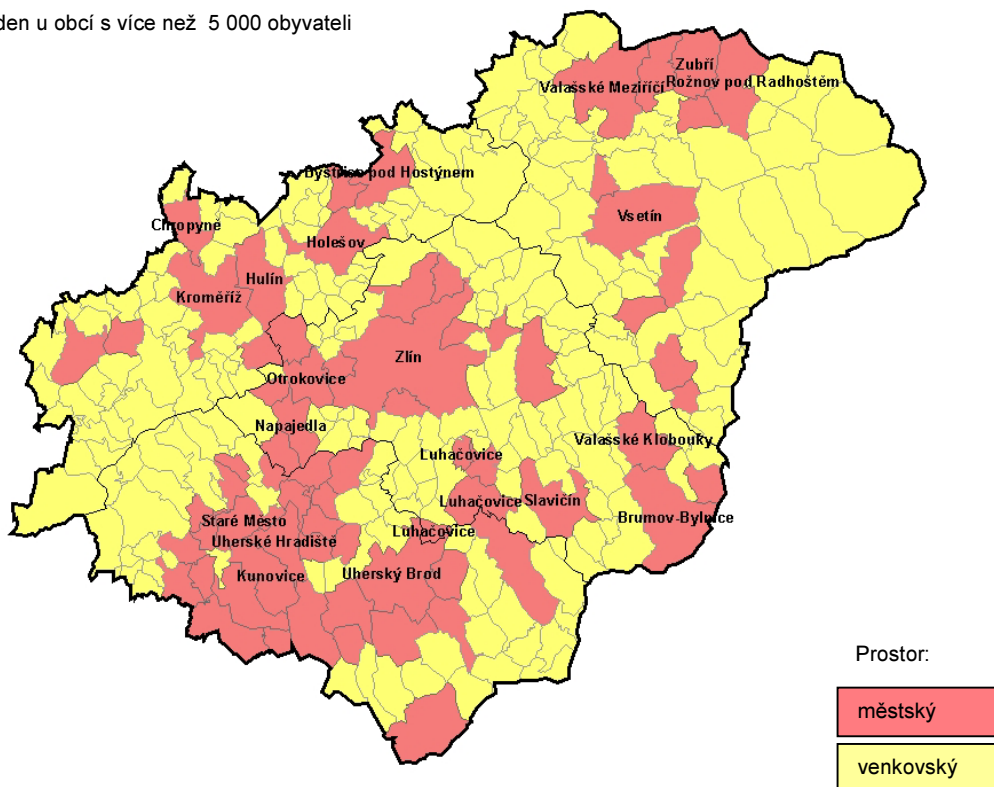
Tab. 2.2 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 2

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 354	85,7	10 287 189	2 442 517	23,7	7 886 702	5 823 714	73,8
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 354	85,7	9 099 063	2 442 517	26,8	7 837 093	5 823 714	74,3
Středočeský	1 146	998	87,1	1 175 254	417 410	35,5	1 101 473	872 885	79,2
Jihočeský	623	576	92,5	630 006	229 247	36,4	1 005 688	836 052	83,1
Plzeňský	501	457	91,2	554 537	185 607	33,5	756 108	634 094	83,9
Karlovarský	132	105	79,5	304 602	64 354	21,1	331 455	233 237	70,4
Ústecký	354	296	83,6	823 265	153 963	18,7	533 453	384 866	72,1
Liberecký	215	179	83,3	430 774	101 244	23,5	316 296	225 914	71,4
Královéhradecký	448	399	89,1	549 643	169 934	30,9	475 838	367 579	77,2
Pardubický	451	406	90,0	507 751	177 334	34,9	451 859	352 335	78,0
Vysočina	704	668	94,9	511 645	209 377	40,9	679 563	545 944	80,3
Jihomoravský	673	535	79,5	1 132 563	262 851	23,2	719 630	459 833	63,9
Olomoucký	398	315	79,1	639 894	179 029	28,0	526 677	370 415	70,3
Zlínský	304	235	77,3	589 839	163 147	27,7	396 354	249 317	62,9
Moravskoslezský	299	185	61,9	1 249 290	129 020	10,3	542 698	291 243	53,7

Zlínský kraj – varianta 2

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

V souladu s touto variantou vymezení je mezi venkovské obce **Zlínského kraje** zařazeno 235 obcí (77,3 % jejich celkového počtu), ve kterých na rozloze 2 493 km² (62,9 % území kraje) žije 163 147 obyvatel (27,7 %). V této variantě je do venkovského prostoru zahrnuto nejméně obcí i obyvatel, rozloha venkova je čtvrtá největší.

V porovnání s republikovou hodnotou (bez Hl. města Prahy) je v této variantě podíl obcí ve venkovském prostoru v kraji nižší o 8,4 procentního bodu, podíl rozlohy je nižší o 11,4 procentního bodu a podíl obyvatel nepatrně převyšuje srovnávanou hranici (o 0,8 procentního bodu). Srovnání hodnot za kraje ukazuje, že v této variantě je podíl obcí ve venkovském prostoru druhý nejmenší mezi kraji a stejně tak i podíl rozlohy, připadající na venkovský prostor (minimální podíly pro oba ukazatele jsou v Moravskoslezském kraji).

Jednu z podmínek pro **venkovský prostor**, počet obyvatel do 1 tis., splnilo celkem 203 obcí kraje. Z celkového počtu 72 obcí s 1 až 3 tis. obyvatel, bylo do venkovského prostoru na základě nízké hustoty obyvatel zařazeno 32 obcí, z toho 3 měly statut města. Naopak vzhledem k hustotě přesahující 100 obyvatel na km² bylo 40 z těchto obcí zahrnuto do oblasti města, z toho 2 měly statut města (Morkovice - Slížany a Slušovice).

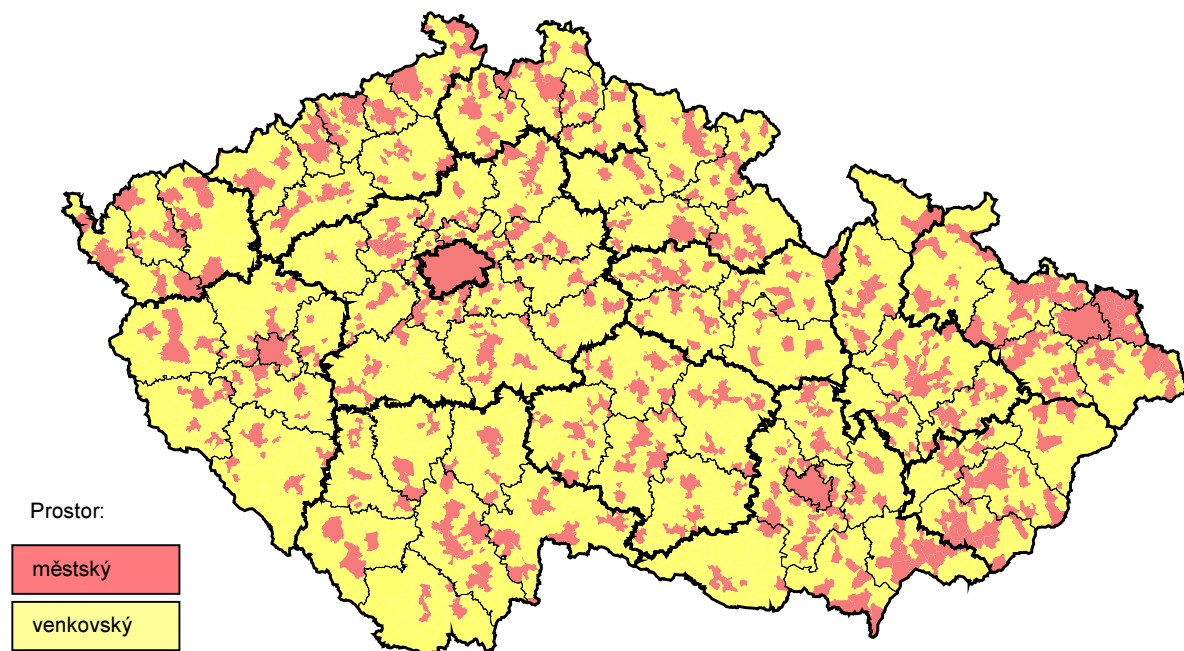
Do městského prostoru spadá 69 obcí, z toho 27 měst. Tři města kraje, a to Karolínka, Kelč a Koryčany, v této variantě nejsou zahrnuty do prostoru města z důvodu nízké hustoty obyvatel. Ze 42 obcí, které nemají statut města a patří v této variantě do oblasti města, není podmínka hustoty obyvatel splněna pouze u obce Strání, kde je 93,5 obyvatel na km², avšak počet obyvatel převyšuje 3 tisícovou hranici.

2.3. Varianta 3

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km²

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty zalidnění u obcí ve velikostní skupině mezi 1000 a 3000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km² na 150 obyvatel/km².

Česká republika – varianta 3

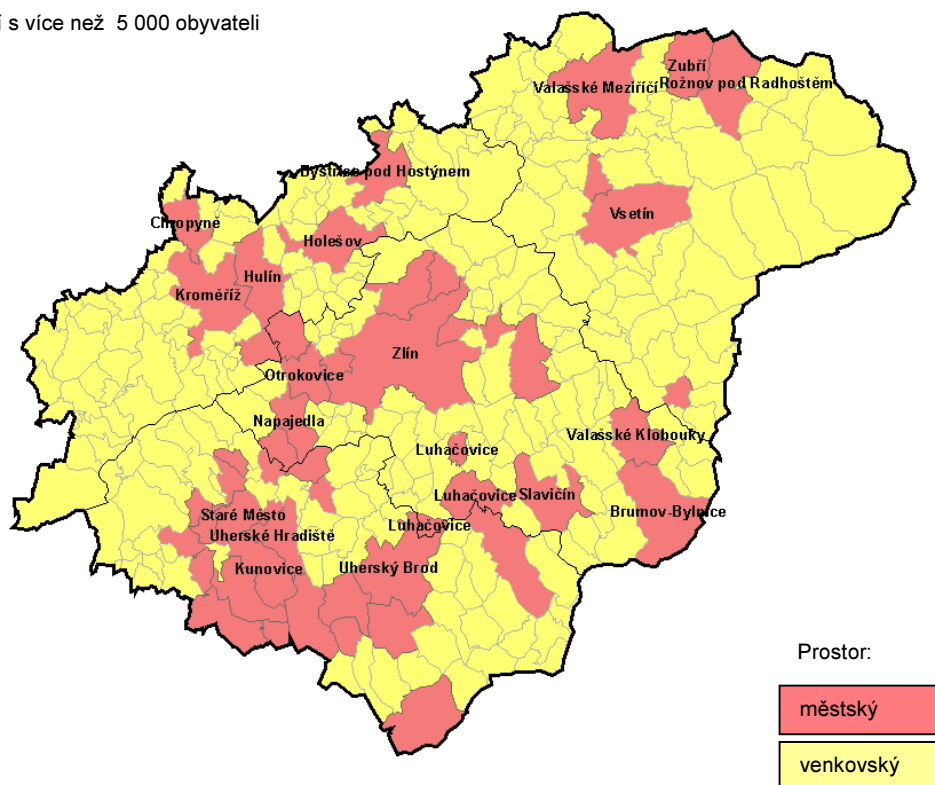
Tab. 2.3 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 3

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 562	89,0	10 287 189	2 784 978	27,1	7 886 702	6 104 348	77,4
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 562	89,0	9 099 063	2 784 978	30,6	7 837 093	6 104 348	77,9
Středočeský	1 146	1 031	90,0	1 175 254	466 804	39,7	1 101 473	912 181	82,8
Jihočeský	623	580	93,1	630 006	236 020	37,5	1 005 688	841 675	83,7
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	188 249	33,9	756 108	636 241	84,1
Karlovarský	132	107	81,1	304 602	68 044	22,3	331 455	236 321	71,3
Ústecký	354	304	85,9	823 265	167 013	20,3	533 453	395 905	74,2
Liberecký	215	185	86,0	430 774	111 742	25,9	316 296	234 665	74,2
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	181 003	32,9	475 838	376 921	79,2
Pardubický	451	417	92,5	507 751	195 717	38,5	451 859	367 576	81,3
Vysočina	704	675	95,9	511 645	220 673	43,1	679 563	555 424	81,7
Jihomoravský	673	587	87,2	1 132 563	349 786	30,9	719 630	529 455	73,6
Olomoucký	398	343	86,2	639 894	224 869	35,1	526 677	410 144	77,9
Zlínský	304	255	83,9	589 839	195 466	33,1	396 354	276 029	69,6
Moravskoslezský	299	214	71,6	1 249 290	179 592	14,4	542 698	331 811	61,1

Zlínský kraj – varianta 3

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

Na základě vymezených podmínek je do **venkovského prostoru** zahrnuto 255 obcí, z toho 203 s méně než 1 tis. obyvateli a 52 obcí s počtem obyvatel 1 až 3 tis., u kterých byla překročena hranice hustoty obyvatel 150 na km². Z nich Kelč, Karolinka, Morkovice - Slížany a Koryčany mají statut města.

Zjištěné hodnoty základních ukazatelů (podíl obcí, obyvatel a rozlohy) leží v této variantě právě ve středu hodnot zjištěných v jednotlivých variantách. V porovnání s ostatními kraji je podíl venkovského prostoru druhý nejmenší (nižší hodnotu vykazuje Moravskoslezský kraj - 61,1 %), podíl obcí je třetí nejmenší (nižší podíly byly zjištěny v kraji Karlovarském - 81,1 % a Moravskoslezském - 71,6 %). Podíl obyvatel leží zhruba uprostřed mezi hodnotami za kraje (maximum 43,1 % vykazuje kraj Vysočina, minimum 14,4 % kraj Moravskoslezský).

Na rozdíl od republikových hodnot (bez Hl. města Prahy) je v kraji menší podíl rozlohy (o 8,2 procentního bodu) i podíl obcí (o 5,1 procentního bodu), podíl obyvatel je vyšší o 2,5 procentního bodu.

Ve srovnání s variantou 2 došlo k přesunu 20 obcí z městského prostoru do venkovského. Jedná se o obce s 1 tis. až 3 tis. obyvateli, ve kterých se hustota obyvatel pohybuje od 101,1 na km² v obci Březolupy po 149,5 na km² v Polešovicích. Jedna z obcí má statut města, a to Morkovice - Slížany, které mají hustotu 138,0 obyvatel na km² a žije v nich 2 930 osob.

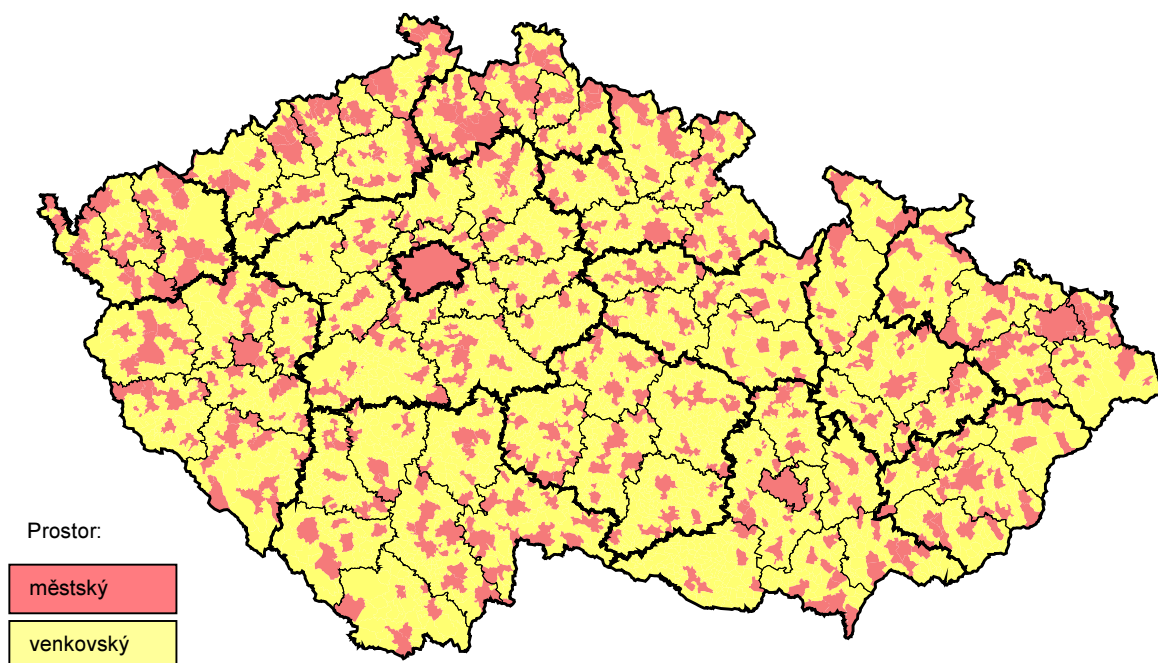
Městský prostor tvoří celkem 49 obcí, z toho 26 má statut města. Dále sem patří 5 obcí, které mají nad 3 tis. obyvatel (Vlčnov, Nivnice, Ostrožská Nová Ves, Fryšták a Strání) a 20 obcí s počtem 1 až 3 tis. obyvatel, u kterých je hustota vyšší než 150 obyvatel na km².

2.4. Varianta 4

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

Česká republika – varianta 4

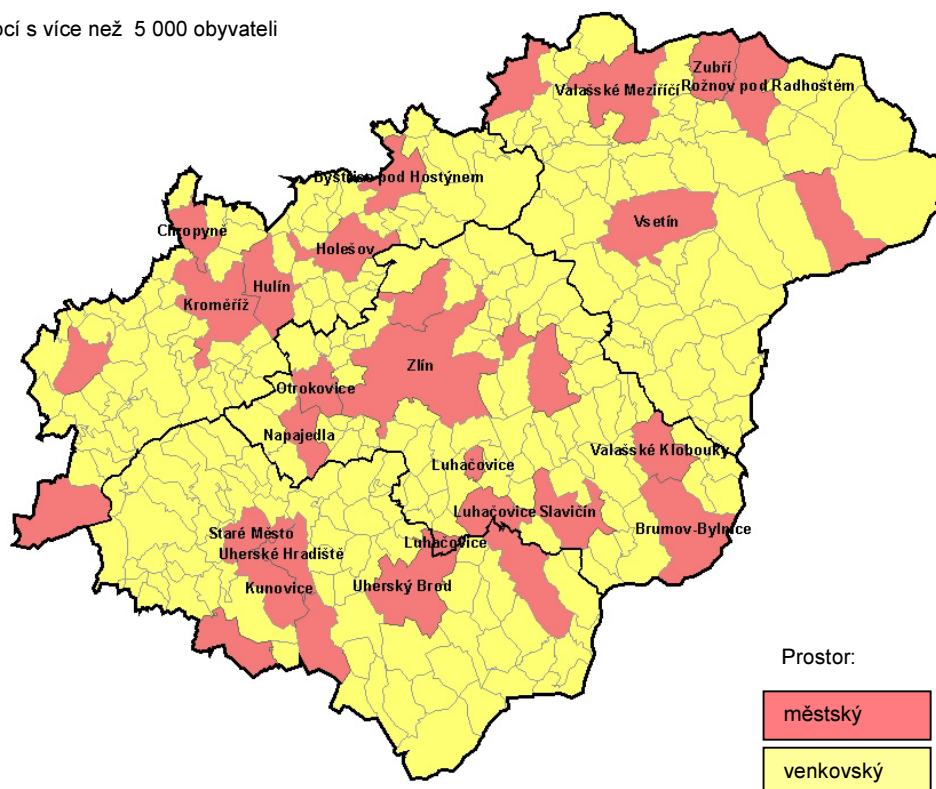
Tab. 2.4 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 4

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 690	91,1	10 287 189	3 051 437	29,7	7 886 702	5 891 959	74,7
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 690	91,1	9 099 063	3 051 437	33,5	7 837 093	5 891 959	75,2
Středočeský	1 146	1 069	93,3	1 175 254	531 745	45,2	1 101 473	918 054	83,3
Jihočeský	623	571	91,7	630 006	219 996	34,9	1 005 688	780 006	77,6
Plzeňský	501	451	90,0	554 537	180 855	32,6	756 108	553 478	73,2
Karlovarský	132	102	77,3	304 602	57 749	19,0	331 455	198 712	60,0
Ústecký	354	301	85,0	823 265	165 448	20,1	533 453	363 934	68,2
Liberecký	215	176	81,9	430 774	91 628	21,3	316 296	183 081	57,9
Královéhradecký	448	404	90,2	549 643	177 086	32,2	475 838	345 714	72,7
Pardubický	451	418	92,7	507 751	196 531	38,7	451 859	366 080	81,0
Vysočina	704	671	95,3	511 645	213 051	41,6	679 563	539 361	79,4
Jihomoravský	673	625	92,9	1 132 563	422 110	37,3	719 630	559 107	77,7
Olomoucký	398	368	92,5	639 894	269 977	42,2	526 677	412 818	78,4
Zlínský	304	274	90,1	589 839	230 371	39,1	396 354	290 067	73,2
Moravskoslezský	299	260	87,0	1 249 290	294 890	23,6	542 698	381 547	70,3

Zlínský kraj – varianta 4

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

Venkovský prostor podle této varianty zahrnuje 274 obcí (90,1% jejich celkového počtu). Ve venkovském prostoru tak žije 230 371 obyvatel kraje (39,1 %) a jeho celková rozloha zaujímá 2 901 km² (73,2 % území kraje). Ze všech hodnocených šesti variant vymezení venkova jsou hodnoty pro všechny hodnocené ukazatele druhé nejnižší.

U dvou ukazatelů jsou v této variantě nejmenší rozdíly hodnot proti údajům za Českou republiku (bez Hl. města Prahy); podíl venkovských obcí je menší o 0,9 a podíl venkovského prostoru je menší o 2,0 procentního bodu. Naopak maximální rozdíl je u podílu obyvatel venkovského prostoru, který v kraji převyšuje srovnávanou úroveň o 5,5 procentního bodu.

V souladu s definicí vymezení **městského prostoru** jsou do této skupiny obcí zahrnuty pouze obce se statutem města, tedy 30 měst kraje, ve kterých žije 359 468 obyvatel, tj. 60,9 %. Největším městem je krajské město Zlín (78 122 obyvatel), naopak nejmenším Kelč (2 651 obyvatel).

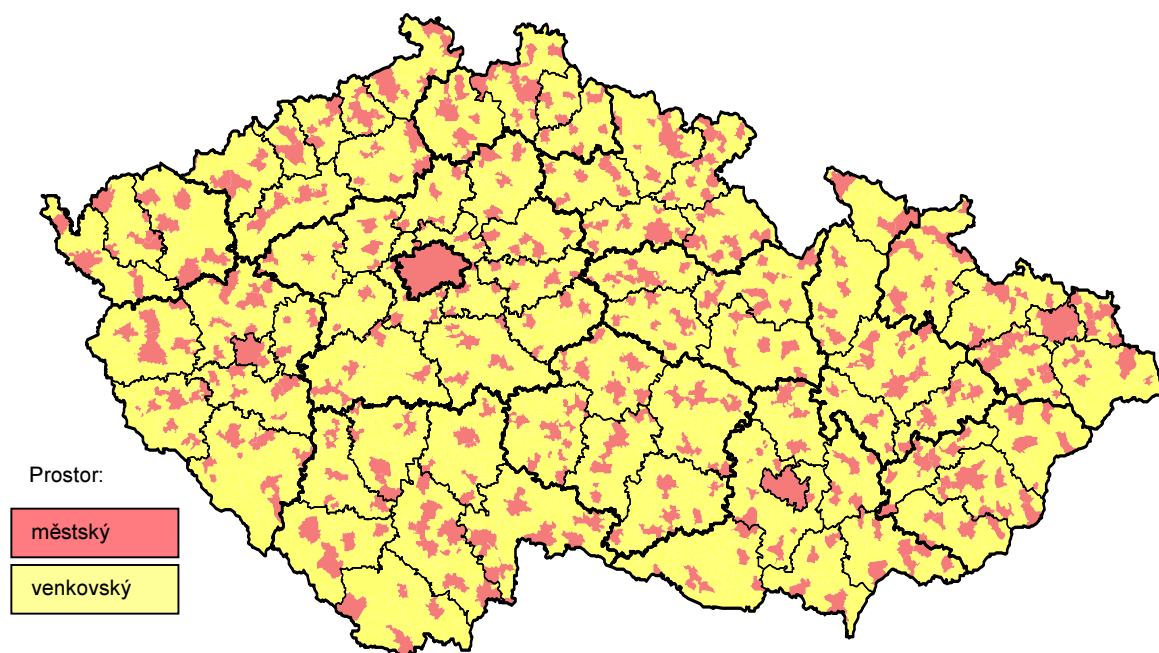
Mezi 13 kraji České republiky, bez Hl. města Prahy, se Zlínský kraj podle této varianty vymezení venkovského prostoru zařadil na 8. místo podílem venkovských obcí i podílem rozlohy venkovského prostoru. Nejvyšší podíl venkovských obcí se nachází v kraji Vysočina (95,3 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (77,3 %). Nejmenší rozlohu v mezikrajském srovnání zaujímají v souhrnu venkovské obce v Libereckém kraji (57,9 %) a naopak největší v kraji Středočeském (83,3 %). Podíl obyvatel venkovského prostoru je ve Zlínském kraji čtvrtý nejvyšší, maximum bylo zjištěno ve Středočeském kraji (45,2 %) a minimum v Karlovarském kraji (19,0 %).

2.5. Varianta 5

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

Česká republika – varianta 5

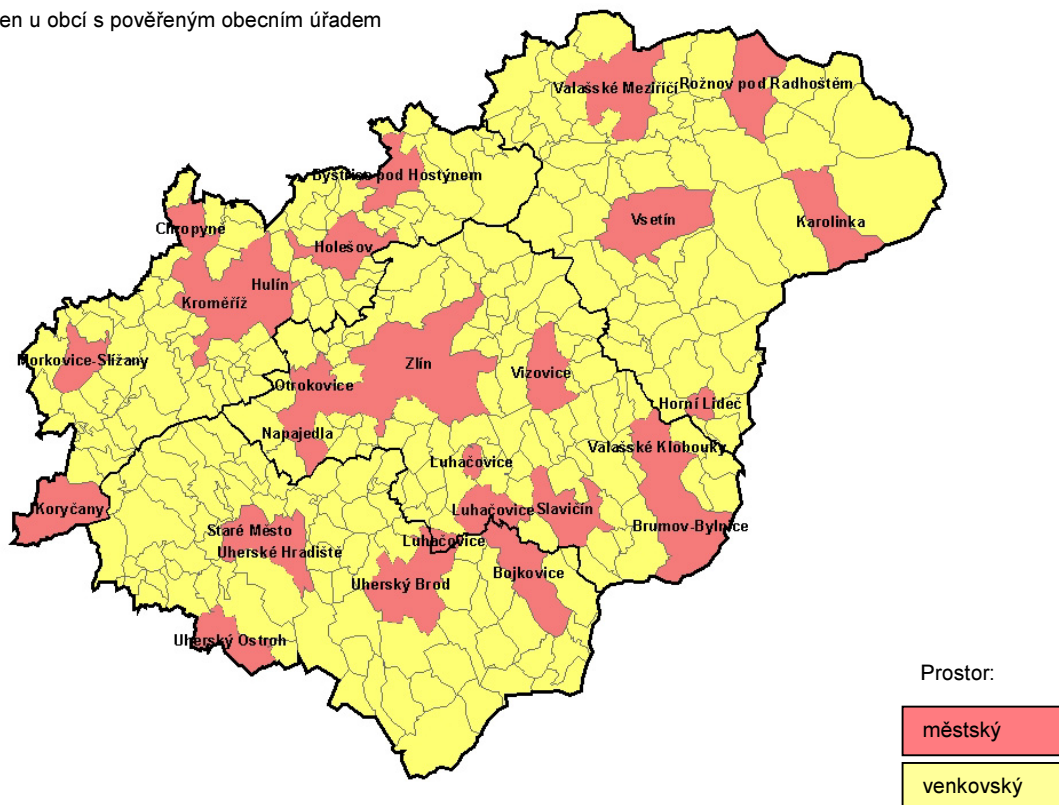
Tab. 2.5 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 5

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 860	93,8	10 287 189	3 523 510	34,3	7 886 702	6 353 170	80,6
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 860	93,8	9 099 063	3 523 510	38,7	7 837 093	6 353 170	81,1
Středočeský	1 146	1 091	95,2	1 175 254	605 454	51,5	1 101 473	963 330	87,5
Jihočeský	623	586	94,1	630 006	249 884	39,7	1 005 688	817 585	81,3
Plzeňský	501	466	93,0	554 537	210 693	38,0	756 108	609 557	80,6
Karlovarský	132	118	89,4	304 602	101 092	33,2	331 455	259 171	78,2
Ústecký	354	324	91,5	823 265	229 316	27,9	533 453	415 353	77,9
Liberecký	215	194	90,2	430 774	134 604	31,2	316 296	242 365	76,6
Královéhradecký	448	413	92,2	549 643	192 622	35,0	475 838	369 478	77,6
Pardubický	451	425	94,2	507 751	212 940	41,9	451 859	377 635	83,6
Vysočina	704	678	96,3	511 645	229 476	44,9	679 563	564 938	83,1
Jihomoravský	673	639	94,9	1 132 563	475 093	41,9	719 630	590 678	82,1
Olomoucký	398	378	95,0	639 894	288 647	45,1	526 677	435 388	82,7
Zlínský	304	279	91,8	589 839	253 411	43,0	396 354	303 792	76,6
Moravskoslezský	299	269	90,0	1 249 290	340 278	27,2	542 698	403 898	74,4

Zlínský kraj – varianta 5

Název je uveden u obcí s pověřeným obecním úřadem

Do **venkovského prostoru** Zlínského kraje se zařadilo 279 obcí (91,8 % jejich celkového počtu), ve kterých na rozloze 3 038 km² (76,6 % území kraje) žije 253 411 obyvatel (43,0 %). Na základě nejvyšších hodnot pro všechny ukazatele ze všech variant lze konstatovat, že takto vymezený venkovský prostor je největší svou rozlohou a zahrnuje i nejvíce obcí a obyvatel.

Ve srovnání s republikovou úrovní (bez Hl. města Prahy) je v kraji nižší podíl rozlohy venkovského prostoru o 4,4 procentního bodu, procentní zastoupení venkovských obcí je nižší o 2,0 procentního bodu a podíl obyvatel je vyšší o 4,2 procentního bodu.

Městský prostor tvoří celkem 25 obcí, z toho měst je 24. Jedinou obcí, která nemá statut města a je součástí městského prostoru je Horní Lideč se 1 368 obyvateli. Ze 30 měst kraje v této variantě nepatří do městského prostoru Fryšták, Hluk, Kelč, Kunovice, Slušovice a Zubří. Kromě města Kelč nejsou všechna ostatní města do městského prostoru zahrnuta pouze v této variantě. V městském prostoru žije 336 428 obyvatel, tj. 57,0 % obyvatel kraje.

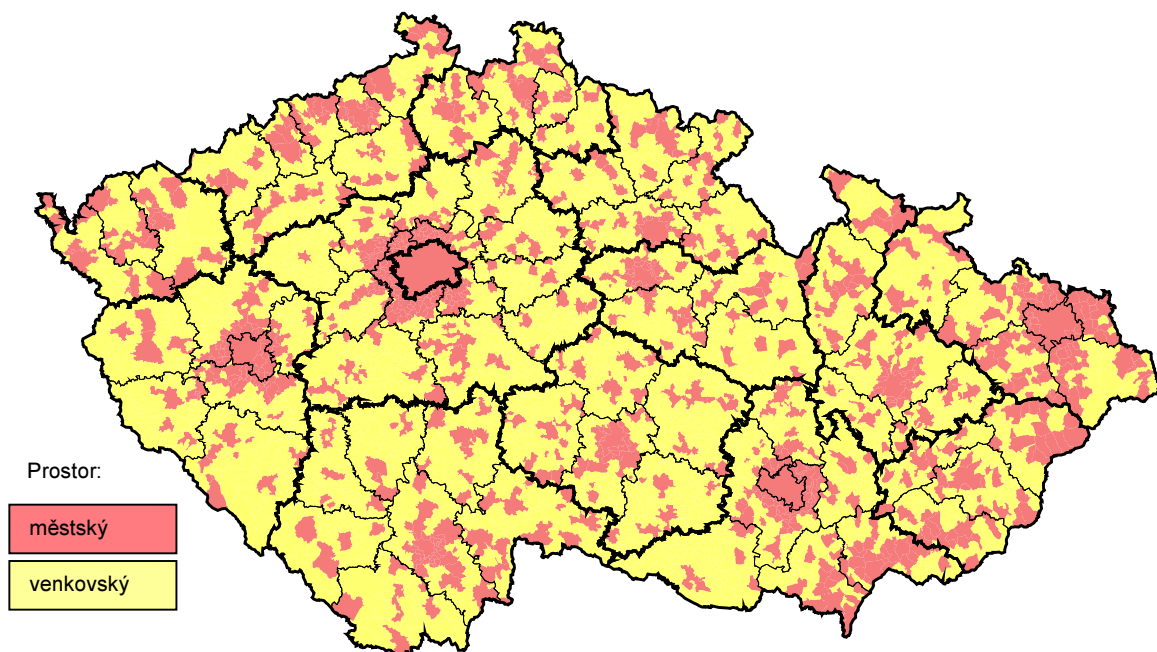
Ve srovnání se 13 kraji ČR je ve Zlínském kraji třetí nejmenší podíl rozlohy venkovského prostoru a pátý nejmenší podíl venkovských obcí. Nejmenší rozlohu mezi kraji zaujímají venkovské obce Moravskoslezského kraje (74,4 %) a naopak největší tyto obce ze Středočeského kraje (87,5 %). Nejvyšší podíl venkovských obcí se nachází v kraji Vysočina (96,3 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (89,4 %). Nadprůměrný je ve Zlínském kraji podíl venkovského obyvatelstva, který je čtvrtý nejvyšší mezi kraji. Nejnižší podíl obyvatel žije na území venkovského prostoru v Moravskoslezském kraji (27,2 %) a relativně nejvíce obyvatel pak ve Středočeském kraji (51,5 %).

2.6. Varianta 6

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikovaná s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov.

Česká republika – varianta 6

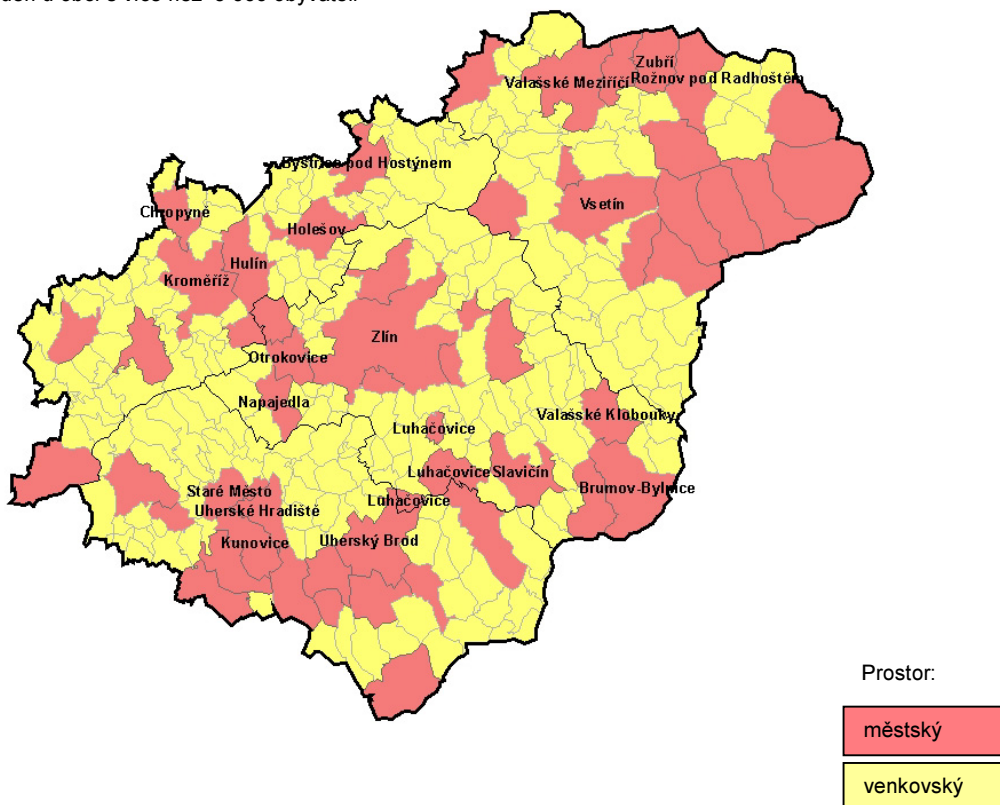
Tab. 2.6 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 6

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 233	83,7	10 287 189	2 455 997	23,9	7 886 702	5 563 165	70,5
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 233	83,8	9 099 063	2 455 997	27,0	7 837 093	5 563 165	71,0
Středočeský	1 146	922	80,5	1 175 254	411 311	35,0	1 101 473	839 185	76,2
Jihočeský	623	546	87,6	630 006	194 042	30,8	1 005 688	764 305	76,0
Plzeňský	501	403	80,4	554 537	149 729	27,0	756 108	566 071	74,9
Karlovarský	132	100	75,8	304 602	58 500	19,2	331 455	215 148	64,9
Ústecký	354	296	83,6	823 265	151 531	18,4	533 453	359 352	67,4
Liberecký	215	181	84,2	430 774	102 306	23,7	316 296	220 195	69,6
Královéhradecký	448	398	88,8	549 643	166 229	30,2	475 838	349 962	73,5
Pardubický	451	396	87,8	507 751	181 212	35,7	451 859	348 447	77,1
Vysočina	704	656	93,2	511 645	207 286	40,5	679 563	533 124	78,5
Jihomoravský	673	546	81,1	1 132 563	298 303	26,3	719 630	473 399	65,8
Olomoucký	398	340	85,4	639 894	209 453	32,7	526 677	373 680	71,0
Zlínský	304	250	82,2	589 839	172 503	29,2	396 354	226 128	57,1
Moravskoslezský	299	199	66,6	1 249 290	153 592	12,3	542 698	294 168	54,2

Zlínský kraj – varianta 6

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

V této variantě je do **venkovského prostoru** Zlínského kraje zahrnuto 250 obcí, což představuje 82,2 % z celkového počtu obcí kraje. Rozloha těchto venkovských obcí je 2 261 km², tj. 57,1 % rozlohy a žije v nich 172 503 obyvatel kraje (29,2 % z celkového počtu). Hodnotíme-li jednotlivé varianty pro Zlínský kraj, pak v této variantě je nejmenší rozloha venkovského prostoru a počet obcí i obyvatel je druhý nejmenší.

Městský prostor tvoří 54 obcí s celkovým počtem 417 336 obyvatel, tj. 70,8 % z celkového počtu obyvatel kraje. Kromě 30 měst sem bylo zařazeno 24 obcí s celkovým počtem 57 868 obyvatel, což představuje 13,9 % z celkového počtu obyvatel městského prostoru.

Podíl výměry venkovského prostoru je v kraji druhý nejmenší mezi kraji a v porovnání s úrovní republiky (bez Hl. města Prahy) je menší o 13,9 procentního bodu. Pod srovnávanou hranicí je i podíl venkovských obcí (o 1,5 procentního bodu) naopak o 2,3 procentního bodu je vyšší podíl obyvatel venkovských obcí, který je mezi kraji na 7. pozici.

Nejvyšší podíl venkovských obcí se nachází v kraji Vysočina (93,2 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (66,6 %). Tyto dva kraje vykazaly rovněž nejvyšší a nejnižší podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích z jejich celkového počtu (Vysočina - 40,5 %, Moravskoslezský kraj - 12,3 %) a také nejvyšší a nejnižší podíl venkovského prostoru na rozloze kraje (Vysočina - 78,5 %, Moravskoslezský kraj - 54,2 %).

Tab. 2.7 Přehled měst kraje a jejich zařazení do městského a venkovského prostoru podle variant
(města jsou řazena abecedně)

stav k 1. 1. 2007

Název obce	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
Bojkovice	UH	UhB	4 190	4 672	111,5	M	M	M	M	M	M
Brumov-Bylnice	ZL	VaK	5 630	5 974	106,1	M	M	M	M	M	M
Bystřice pod Hostýnem	KM	BpH	2 680	8 746	326,3	M	M	M	M	M	M
Fryšták	ZL	Zli	2 417	3 552	147,0	M	M	M	M	V	M
Hluk	UH	UhH	2 839	4 430	156,0	M	M	M	M	V	M
Holešov	KM	Hls	3 396	12 271	361,3	M	M	M	M	M	M
Hulín	KM	Kro	3 214	7 381	229,7	M	M	M	M	M	M
Chropyně	KM	Kro	1 900	5 131	270,0	M	M	M	M	M	M
Karolinka	VS	Vse	4 215	2 833	67,2	M	V	V	M	M	M
Kelč	VS	VaM	2 783	2 651	95,3	M	V	V	M	V	M
Koryčany	KM	Kro	4 117	2 933	71,2	M	V	V	M	M	M
Kroměříž	KM	Kro	5 098	29 038	569,7	M	M	M	M	M	M
Kunovice	UH	UhH	2 855	5 341	187,1	M	M	M	M	V	M
Luhačovice	ZL	Luh	3 299	5 400	163,7	M	M	M	M	M	M
Morkovice-Slížany	KM	Kro	2 123	2 930	138,0	M	M	V	M	M	M
Napajedla	ZL	Otr	1 980	7 533	380,4	M	M	M	M	M	M
Otrokovice	ZL	Otr	1 960	18 544	946,1	M	M	M	M	M	M
Rožnov pod Radhoštěm	VS	RpR	3 947	17 024	431,3	M	M	M	M	M	M
Slavičín	ZL	Luh	3 372	6 941	205,9	M	M	M	M	M	M
Slušovice	ZL	Viz	714	2 951	413,3	M	M	M	M	V	M
Staré Město	UH	UhH	2 083	6 755	324,3	M	M	M	M	M	M
Uherské Hradiště	UH	UhH	2 126	26 007	1 223,5	M	M	M	M	M	M
Uherský Brod	UH	UhB	5 206	17 306	332,4	M	M	M	M	M	M
Uherský Ostroh	UH	UhH	2 653	4 446	167,6	M	M	M	M	M	M
Valašské Klobouky	ZL	VaK	2 693	5 145	191,1	M	M	M	M	M	M
Valašské Meziříčí	VS	VaM	5 457	27 332	500,8	M	M	M	M	M	M
Vízovice	ZL	Viz	2 855	4 521	158,3	M	M	M	M	M	M
Vsetín	VS	Vse	5 761	28 075	487,4	M	M	M	M	M	M
Zlín	ZL	Zli	11 885	78 122	657,3	M	M	M	M	M	M
Zubří	VS	RpR	2 839	5 483	193,2	M	M	M	M	V	M